

Boomgaard in de kijker

Deze winter werd door het Landschapsteam hard gewerkt aan het herstel van het landschap. Een mooi voorbeeld is te zien in Herderen (Riemst). De hoogstamboomgaard bij de beschermde hoeve 'Hoeve de Lindeboom' vond er zijn oude glorie terug.

De oude fruitbomen werden gesnoeid en er werd een 30-tal oude variëteiten bijgezet. Rond de boomgaard werd een nieuwe meidoornhaag aangeplant. Als verwijzing naar de naam van de hoeve werd een rij winterlindes geplant. De kers op de taart is het herstel van de twee smeedijzeren hekwerken, die toegang geven tot de boomgaard. Het resultaat is een boomgaard uit de goede oude tijd. We hopen er zo nog veel te kunnen herstellen.

Herstel hekwerk © RLH

Dag van het Park

26 mei – Kasteel Mariagaarde, Hoepertingen

Kasteel Mariagaarde

Binnen het Leaderproject *Klein historisch erfgoed* werd een oude parkpoort van het Kasteel Mariagaarde in Hoepertingen hersteld. Op de Dag van het Park op 26 mei wordt de poort letterlijk 'geopend'. Kom zeker langs want er staat heel wat op het programma die dag. Het wordt een heus volksfeest met ateliers voor steenkappen en beeldhouwen, workshops voor de kinderen, geleide wandelingen, een picknick in het park. Tevens zal een kunstwerk van Hugo Duchateau onthuld worden. Je kan een kijkje nemen bij de plaatselijke verenigingen en de organisaties die werken rond natuur, landschap en erfgoed. Harmonieën en fanfares zorgen voor de muzikale omlijsting en vanzelfsprekend kan je een glas drinken op het pas ingewijde terras.

Meer info en inschrijving voor picknick: www.kasteelmariagaarde.be

LANDSCHAPSKRANT

Haspengouw en Voeren

MEI 2013 – NR 27

Gulden sleutelbloem © Vildaphoto

Haspengouws biomeel

Biologische landbouwers slaan de handen in elkaar voor KORTWEG NATUUR. KORTWEG NATUUR-meel wordt lokaal geteeld en verwerkt en legt dus geen lange afstanden af. Sinds kort is er ook biomeel verkrijgbaar. Bio-landbouwers van Zuid-Limburg telen het graan, een lokale molen maakt het graan tot meel. Het meel komt via lokale afzetkanalen bij de consument. Daarenboven wordt het graan geteeld op akkers waar 10% van de oogst blijft staan zodat de akkervogels in de winter kunnen overleven. **Meer info: www.kortwegnatuur.be**

KORTE BERICHTEN

Proeven van Haspengouw

Je kan nu ook proeven van Haspengouw. Bestel een overheerlijke picknickmand vol streekproducten en neem ze mee op je wandeling door Haspengouw. De afhaallocaties staan vermeld op www.puurlimburg.be. Niets leuker dan al smulend van het landschap en de natuur.

Landbouwers laten bijen genieten van bloeiende akkerranden

Bloemrijke akkerranden zijn een waar paradijs voor bijen. Ze zoemen van de ene kleurrijke bloem naar de andere om stuifmeel en nectar te verzamelen. Ook zweefvliegen, sluipwespen en lieveheersbeestjes voelen zich op en top thuis in dit stukje natuur. Heel wat landbouwers zijn bereid om een strook akker in te zaaien met een bloemenmengsel. Niet alleen insecten genieten van deze bloemrijke akkerranden, ze zijn tevens een lust voor het oog van inwoners en toeristen. Je kan deze akkerranden bewonderen in de gemeenten Sint-Truiden, Gingelom, Heers, Riemst en Voeren.

Meer info: www.rlh.be

Nieuwe wandellus Sint-Pietersberg

Het wandelnetwerk Sint-Pietersberg in Kanne kreeg er een nieuwe wandellus bij. Vanuit het startpunt Kanne vertrekt de blauwe wandeling van 7 km naar het Fort Eben-Emael. Het pad achter het Fort werd grondig hersteld: de trappen waren als het ware 'weggespoeld'. Na een fikse regenbui was je sneller beneden dan weer boven... Nu leiden stevige bostrappen je naar de indrukwekkende bunkers en opzienbarende koepels die ooit deel uitmaakten van de verdedigingslinie om in oorlogstijd Duitse troepen buiten te houden. Kastanjehouten leuningen zorgen voor de nodige houvast op de avontuurlijke paden in dit prachtige mergellandschap. Op de wandeling krijg je ook een fenomenaal uitzicht op het Albertkanaal en de sluiszen van Ternaaien. **Officiële opening: 25-26 mei 2013.**

Meer info: www.sintpietersberg.org

Vroedmeesterpad © Vildaphoto

BESTE LEZER, *Haspengouw is een streek met veel waardevolle natuur en toch gaat het niet goed met de biodiversiteit. Veel diersoorten verdienen extra aandacht. Tijdens de Haspengouwse week van de biodiversiteit zijn er tal van activiteiten om de natuur een duwtje in de rug te geven. Vijf gemeenten zeggen JA tegen de biodiversiteit en ondertekenen een biodiversiteitscharter. Kunnen we ook op jouw steun rekenen?*

HET RLH-TEAM

INHOUD

Haspengouwse week van de biodiversiteit

Boomgaard in de kijker

Dag van het Park

Korte berichten

Hazelmuis © Vildaphoto

GRENZENloos groen, natuur van vier miljoen

GRENZENloos groen, natuur van vier miljoen verwijst naar het groene hart tussen de steden Hasselt, Maastricht, Aken en Luik waar vier miljoen mensen wonen. Het is een regio waar mensen, dieren en planten dicht bij elkaar leven. Binnen het project is er de afgelopen drie jaren hard gewerkt aan de natuur en het landschap. Dertien natuur- en landschapsorganisaties uit België, Nederland en Duitsland sloegen de handen in elkaar, de realisaties mogen er zijn...

Zo is er bijvoorbeeld enthousiast gewerkt aan het inrichten van leefgebieden voor de hazelmuis en de vroedmeesterpad. In de Voerstreek werkte het regionaal landschap samen met het Agentschap voor Natuur en Bos en Natuurpunt aan de aanleg en inrichting van minstens 60 poelen en veedrinkbakken voor de met uitsterven bedreigde vroedmeesterpad. De Voerstreek heeft ook het dichtste netwerk aan holle wegen. Deze wegen vormen belangrijke groene verbindingen voor tal van diersoorten zoals onder andere de das. De holle wegen van de Voerstreek kregen de afgelopen jaren een onderhoudsbeurt en zullen er dankzij de opmaak van een beheerplan ook in de toekomst mooi onderhouden bij liggen.

Maar de acties stoppen niet aan de grens: ook in Nederland en Duitsland worden leefgebieden voor tal van diersoorten hersteld. Hiernaast vind je een wandeling door het grensgebied waar je de leefwereld van deze zeldzame maar bijzondere dieren kunt ontdekken.

Wandelaars in een holle weg © RLH

Wandelen op de grens (Altenbroek - Noorbeek)

Letterlijk op een steenworp van elkaar liggen de natuurgebieden Noordal (NL) en Altenbroek (B). Via het knooppuntensysteem van het wandelnetwerk Voerstreek wandel je vanuit Sint-Martens-Voeren doorheen het Natuurpunt reservaat Altenbroek. Op de grens met Nederland passeer je enkele mooie poelen en herstelde veedrinkbakken om dan terug naar beneden te duiken richting Noorbeek. Vanuit dit charmante dorpje stijgt het pad richting het natuurgebied Noordal. Op een mooie uitkijplek geeft een informatiebord van Natuurmonumenten je meer uitleg over de biodiversiteit en het landschap. Enkele holle wegen en mooie vergezichten verder, sta je terug in Sint-Martens-Voeren.

Route knooppunten: 48,49,50,43,42,53,52,51,50,49,48

Afstand: 6,5 km

Vertrek: Kerk van Sint-Martens-Voeren, Kerkstraat 1, 3790 Voeren

Info: wandelkaarten te verkrijgen bij Toerisme Voerstreek vzw, Pley 13, 3798 's-Gravenvoeren, T+32(0)43810736 – www.voerstreek.be

COLOFON

Werken mee aan deze editie

Redactie RLH-team
An Digneffe, Martin Merken,
Kristel Van Lishout, Mieke Vanlangenaeker,
Kathleen Stappers, Tine Rijvers,
Christel Cornelissen, Frederik Santermans,
Joke Rymen, Ward Andriessens,
Erik van Esch, Eliane Erans en Meg Verhees.
Foto's: Vildaphoto, RLH, Marc Missotten
Druk: Publitrama Kortesseem
Vormgeving: Luc Kortseems
Druk: Publitrama Kortesseem
Volgende uitgave: Najaar 2013
Verantwoordelijke uitgever:
An Digneffe, Kortesseem

Een Regionaal Landschap is een streek in Vlaanderen met een waardevol landschap. Naar het voorbeeld van een 'Naturpark' in Duitsland of een 'Parc Naturel Regional' in Frankrijk, werd in onze streek het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren opgericht. Het RLH-team werkt aan de uitbouw van deze streek op vlak van natuur, landschap en natuurgerichte recreatie. In opdracht van de 16 Haspengouwse gemeenten, Voeren, de Provincie Limburg en het Vlaams Gewest. In samenwerking met de Haspengouwse verenigingen voor natuur, landbouw, toerisme en weidelijke jacht. En met de steun van het Agentschap voor Natuur en Bos en het Agentschap voor Onroerend Erfgoed.

**HASPENGOUWSE WEEK
VAN DE BIODIVERSITEIT
20-26 MEI 2013**

Iedereen
ambassadeur
voor de
biodiversiteit

Knautiabij © Marc Missotten

Op 22 mei is het de internationale dag van de biodiversiteit. Die dag is door de Verenigde Naties uitgeroepen om aandacht te vragen voor de biodiversiteit, dus voor de dier- en plantensoorten op aarde. Ondanks alle inspanningen, gaat de biodiversiteit er nog steeds in alarmerend tempo op achteruit. Volgens de Verenigde Naties kan dit alleen worden gestopt als iedereen een handje toesteeft. En die boodschap hebben we in Zuid-Limburg begrepen. Daarom roepen wij de week van 22 mei in Haspengouw uit tot de Week van de Biodiversiteit.

Tijdens de *Haspengouwse Week van de Biodiversiteit* ondertekenen vijf Zuid-Limburgse gemeenten een biodiversiteitscharter. Met dit actieplan geven de gemeenten aan dat ze zich de komende jaren, samen met de lokale landschaps- en natuurorganisaties willen inzetten voor meer biodiversiteit in hun gemeente. En die belofte zetten ze ook om in daden: elke gemeente zorgt voor een passende activiteit om het charter kracht bij te zetten. Iedereen is van harte welkom.

**NOG MEER
HASPENGOUWSE
BIODIVERSITEIT OP DE
LANDSCHAPS
DOEDAG
ZON 6 OKT 2013
SINT-TRUIDEN
KASTEELPARK DURAS
WELKOM!**

Wil je nog meer biodiversiteit ontdekken op je wandelingen, dan zijn onze Greenspots echt iets voor jou. Het zijn de topwandelgebieden van de streek en ze zijn bij uitstek geschikt om van het groen in Haspengouw te genieten. De wandelfolders van de tien Haspengouwse Greenspots zijn verzameld in een handige **WANDELBOX** en kan je bij de toeristische diensten of via onze webshop kopen voor slechts 15 euro.

En ken je het **LANDSCHAPSDOEBOEK** al? De schitterende foto's, de beschrijvingen van de landschapsparels op onze Greenspots en de ruim 50 leuke doetips maken het een onmisbare publicatie voor de actieve natuurliefhebber.

LENTEACTIE

In de maanden mei en juni kan je via onze website het boek samen met de wandelbox kopen voor **SLECHTS € 20!** Surf naar onze webwinkel op www.rlh.be en bestel snel.

In mei en juni: boek+ box = 20 €
(+ gratis zakboekje met DOETIPS)

Actievoorwaarden: deze actie geldt enkel bij aankoop via onze website. Je betaalt 20 euro + verzendingskosten. Eén pakket per klant.

Biodivers Bilzen

"20 mei 2013 ondertekent de Stad Bilzen samen met de Adviesraad voor Leefmilieu, Limburgs Landschap, Natuurpunt Spouwen-Amelsdorp, Natuurpunt Zuidoost Limburg, Orchis en het regionaal landschap het biodiversiteitscharter. Zeven organisaties die zich samen willen inzetten voor de soortenrijkdom in Bilzen", zegt **Jos Bijmens**, voorzitter van de natuurvereniging Orchis. "Samen sterk en hopelijk ook samen met de Bilzenaren. Zij kunnen alvast gratis een stukje van de Bilzerse natuur en soortenrijkdom komen ontdekken op **MAANDAG 20 MEI** tijdens een geleide biodiversiteitstocht".

- 14.00u** geleide wandeling door het Munsterbos met een ervaren natuurgids
- 14.45u** stop aan het insectenhotel voor het ondertekenen van het biodiversiteitscharter, met een drankje aangeboden door de Stad Bilzen
- Trefpunt:** de Remise, Leroyplein 2, 3740 Munsterbilzen (Bilzen)

De activiteit is gratis, inschrijven is wel noodzakelijk: via info@rlh.be of T 011 31 38 98 (RLH)

Biodivers Borgloon

"In Borgloon ondertekent de Stad Borgloon samen met Leefmilieu/Natuurpunt Borgloon en het regionaal landschap het Loonse biodiversiteitscharter. In dit charter hebben we concrete actiepunten opgenomen waarmee we de Loonse natuur en de Loonse soorten een duwtje in de rug kunnen geven", zegt **Jean Vanwinkel**, vrijwilliger bij Leefmilieu Borgloon. De gulden sleutelbloem, de eikelmuis, de vroedmeesterpad maar ook de wilde bijen verdienen extra aandacht in Grootloon. Op **DINSDAG 21 MEI** zetten we deze belofte alvast om in daden. Samen met de schoolkinderen bouwen we dan een insectenhotel. In dit viersterrenhotel kunnen de wilde bijtjes vanaf 21 mei terecht voor een nestplaats. Iedereen mag komen meebouwen".

- 09.30u** workshop 'bouwen voor bijtjes'
- 11.45u** ondertekenen van het biodiversiteitscharter, met een drankje aangeboden door de Stad Borgloon
- Trefpunt:** Kerk van Grootloon, Grootloonstraat 101, 3840 Grootloon (Borgloon)

De activiteit is gratis, inschrijven is wel noodzakelijk: via info@rlh.be of T 011 31 38 98 (RLH).

Biodivers Sint-Truiden

"In Sint-Truiden heb je een afwisselend landschap waar heel wat dier- en plantensoorten zich thuis voelen: uitgestrekte akkers, valleigebieden, hoogstamboomgaarden en holle wegen. Op de Voerstreek na hebben we zelfs de hoogste concentratie holle wegen. Daarom dat wij als Stedelijke Adviesraad voor Leefmilieu samen met de stad Sint-Truiden, Natuurpunt Aulenteer en het regionaal landschap een biodiversiteitscharter opgemaakt hebben voor Sint-Truiden", zegt **Stefan Croes**, voorzitter van de Adviesraad voor Leefmilieu. "Kom een stukje van de bijzondere natuur en soortenrijkdom in Sint-Truiden ontdekken op **WOENSDAG 22 MEI**. Na de ondertekening van het biodiversiteitscharter start er een geleide fietstocht langs de Truiense holle wegen".

- 19.00u** ondertekening van het biodiversiteitscharter
- 19.30u** geleide fietstocht (20 km, pittige hellingen) met een afsluitend drankje aangeboden door de Stad Sint-Truiden
- Trefpunt:** Natuur.Huis Gelinden, Kleinveld 24, 3800 Gelinden (Sint-Truiden)

De activiteit is gratis. Er zijn 20 fietsen beschikbaar. Reserveren en inschrijven via info@rlh.be of T 011 31 38 98 (RLH).

Biodivers Kortesseem

"Samen met alle natuur- en landschapspartners hebben we een biodiversiteitscharter uitgewerkt voor Kortesseem. Met heel wat uitdagingen voor de toekomst. De gemeente Kortesseem, de Adviesraad voor Leefmilieu, Natuurpunt Toeteleer, Limburgs Landschap en het regionaal landschap zullen het charter ondertekenen", zegt **Heleentje De Brauw** van Limburgs Landschap. "Op **VRIJDAG 24 MEI** is iedereen welkom in 't Zaolke in Zammelen. Na de ondertekening van het charter, vertrekken we op avondwandeling door het natuurreervaat van Zammelen en leer en ontdek je hoe wij ons inzetten voor een biodivers Kortesseem en welke soorten hiervan mee genieten", zegt **Geert Kempeneers**, conservator van Natuurpunt Kortesseem.

- 18.30u** ondertekening biodiversiteitscharter, met een drankje aangeboden door gemeente Kortesseem
- 19.30u** start geleide fietstocht wandeling door het natuurreervaat Zammelen
- Trefpunt:** 't Zaolke Zammelen, Sint-Amandusstraat 14, 3720 Zammelen (Kortesseem)

De activiteit is gratis, inschrijven is wel noodzakelijk: via info@rlh.be of T 011 31 38 98 (RLH).

Biodivers Herk-de-Stad

"**ZATERDAG 25 MEI** zetten we de schapen van Scholen in de kijker. Ze beheren als echte biodiversiteitsambassadeurs het grootste stuk natuur in onze gemeente, het Schulensbroek", zegt **Patrick Gevers**, milieubambtenaar van Herk-de-Stad. "Na een korte toelichting in de kerk van Scholen over hun verdiensten, wordt een kunstwerk ter ere van de Schulense schapen onthuld. Vervolgens zetten we onze tocht verder naar de parochiezaal waar de gemeente samen met het MINA-raad, Natuurpunt De Vrienden van het Schulensbroek en het regionaal landschap het biodiversiteitscharter ondertekent. Om 15.30u start er een geleide wandeling door het Schulensbroek waar iedereen het werk van de schapen kan ontdekken".

- 13.30u** toelichting Schulense schapen, onthulling kunstwerk en ondertekening biodiversiteitscharter
- 15.30u** geleide natuurwandeling door het natuurreervaat het Schulensbroek
- Trefpunt:** 13u30 kerk van Scholen, Kiezelveeg 78 of 15u30 Parochiezaal van Scholen, Kerkstraat 19 3540 Scholen (Herk-de-Stad)

De activiteit is gratis, inschrijven is wel noodzakelijk: via info@rlh.be of T 011 31 38 98 (RLH).

Biodivers Heers

"In Heers sluiten we de Haspengouwse Week van de Biodiversiteit af", zegt Patricia Knaepen, milieubambtenaar van Heers. "In 2010 ondertekende de gemeente samen met de lokale natuurvereniging als eerste Limburgse gemeente een biodiversiteitscharter. En we werken nog steeds aan de uitvoering ervan. Zo zijn er in Vechmaal mergelgrotten afgesloten als winterverblijfplaats voor de ingekorven vleermuis, nestkasten opgehangen en streekeigen hagen aangeplant", vult **Charlie Claesen** van Natuurpunt De Herk Heers aan. "Op **ZONDAG 26 MEI** nodigen we alle kinderen uit op een vertelwandeling met de vleermuis als hoofdpersonage. Een rasechte verteller tovert, zingt, jongleert en vertelt grote verhalen over soms hele kleine dingen".

- 14.15u** verteltocht voor kinderen (5-8j) met Fred Verzonnen (± 1u)
- 16.15u** verteltocht voor kinderen (5-8j) met Fred Verzonnen (+ 1u)
- Trefpunt:** Rode Dreef van het Kasteelpark van Bovelingen, Altenastraat, 3870 Heers

De activiteit is gratis, inschrijven is wel noodzakelijk: via info@rlh.be of T 011 31 38 98 (RLH).